

*“Først når driften og trangen i mig
har bestemt mig til at skrive,
først når jeg er blevet færdig,
først da kan det falde mig
ind at tænke på en læser”*

At skrive en bog er i vore tider det letteste af alt, når man efter skik og brug tager 10 ældre, der handler om den samme materie og derudaf sammenskriver en 11'te om det samme emne. På denne måde opnår man ligeså nemt den ære at være forfatter, som efter Holbergs råd den værdighed at være praktiserende læge og i besiddelse af medborgeres penge, tillid og agtelse ved at anskaffe sig en ny sort klædning og skrive på sin dør: “N.N. praktiserende læge”.

Om nu end en sådan 11'te bog undertiden bør, hvad den til andre tider vel også i forhold til sin omhyggelighed blev, betragtes for et fortjenstfuldt arbejde, så ville dog, hvis dens værd ikke kunne anslås højere og den løn, der var at høste, ikke kun ansættes i forhold hertil, konkurrencen om at skrive en 11'te bog ikke være større i vor tid end til enhver anden.

Da dette imidlertid er tilfældet, så følger deraf, at betragtningen må være blevet en anden, siden hvad der i og for sig er noget temmeligt underordnet, nu er blevet et begejstrede mål, der vinker enhver skriverkarl og bebuder

Skuespilleren Johan Adolph Gottlob Stage (1791-1845) der i samtiden spillede rollen som Leander i Holbergs “Hekseri eller blind allarm” (1731). I tredje akt, scene 3, giver Leander et råd til drengen Jan: Få syet dig noget sort tøj og få skrevet over døren, “her boer den vidtberømte Doctor Jansenius, der kurerer alle sygdomme”.

ham, at denne 11'te bog skal blive betydningsfuldere end alt tidligere, betydningsfuldere end de 10 foregående, der dog havde kostet deres respektive forfattere adskilligt hovedbrud, da de ikke skrev hinanden ud, betydningsfuldere end de 10 tilsammen førend den vidunderlige forvandling foregik, ved hvilken hin 11'te kom for dagen.

“Er dette ikke som hekseri, skulle måske den 11'te bog også være blind alarm”?

Den, der spørger således, ham vil jeg svare med tidens dybe stemme: “Ulyksalige, du har ikke fattet mediationen, dens betydning for videnskaben – og for de trivielle hoveder”.

Dersom mediationen virkelig skulle være, hvad den udgives for, da er der formodentlig kun en magt, der med fynd og eftertryk ved at bruge den, det er den magt, der styrer alt og kun et sprog, i hvilket den hører hjemme, det sprog der føres i hint guddommens råd, til hvilket ligeså lidt filosoffer som husmænd sender deputerede, fra hvilket ligeså lidt filosoffer som husmænd modtager ordinære stafetter.

Da imidlertid forfatterne af den 11'te bog vel mindst af alle er bekymrede for at lytte efter, hvad der kan foregå i hint råd, så følger det let, at mediationen betyder noget andet, ja, for at sige det bestemtere, at den betyder slet intet, mens den dog nyder guddommelig veneration og tilbedelse og forskaffer enhver den absolutte betydning, ja, har den magiske og vidunderlige kraft, som intet andet ord i noget andet sprog i himlen eller på jorden har eller har haft eller skal have eller kan have: At den selv i den dummestes mund er og bliver den højeste visdom, uden at derfor den dumme behøver endog blot at blive tarvelig klog til husbehov.

Den 11'te bog – der er mediationen – frembringer ingen ny tanke, men er kun deri forskellig fra de tidligere, at ordet “mediation” forekommer flere gange på hver side, samt at forfatteren i indgangen til hvert afsnit med salvelse aflæser den remse, at man ikke må blive stående ved de ti, men mediere.

Da dette nu ikke skønnes at være vanskeligere at lære at sige, end at selv en stræbsom papegøje kunne lære det, så er med dette ord evangelium prædiket for alle trivielle hoveder efter en målestok som aldrig før i verden, og dette ord forkynder et aflad, som aldrig nogen pave har forkyndt det, da det på samme tid som det forkynder aflad fra arbejde og straf lidelse, forkynder sikrere end noget lotteri den store gevinst.

Den, der kommer mest i forlegenhed ved denne medieren, er naturligvis læseren, hvem forfatteren pålægger den store byrde og pligt at tænke noget ved, hvad han siger, og hvem han udelukker fra den absolutte betydning og udødelige fortjeneste, der opnås ved at sige: Det må medieres.

Det er ofte gået mig ved læsningen af en 11'te bog, som det engang gik mig ude på Dyrehavsbakken. I følgeskab med nogle andre troskyldige folk gik jeg hen for gennem det lille glas at titte ind i en kukkasse, at mit øje måtte frydes ved synet, medens mit øre opfangede foreviserens salvesfulde forklaring.

Forfatteren af den 11'te bog eller for at blive på Dyrehavsbakken, kukkassens ejer og dens indholds uskattelige fortolker frembragte ved lirens omdrejning en sagte musik, der satte sjælen i stemning.

Ved et besynderligt tilfælde udebliver derimod billedet. I kassen var intet at se uden et tomt rum, derimod aflirede fremviseren musikstykket og sin forklaring på en vistnok meget tilfredsstillende måde – når der blot havde været noget at se.

Således: Mediationen udebliver, og man hører bestandig blot forfatterens melodramatiske foredrag. For forfatteren af den 11'te bog og manden med lirekassen kan dette jo være ligegyldigt, han skal ikke læse bogen eller kigge i kassen, men tilskueren og læseren er det ikke ligegyldigt.

Hvad er der da at gøre for at råde bod herpå? Læseren må se at komme i fordelen ved selv at være forfatter. Således